

Onderwijs als hoop in onzekere tijden

column

Author(s)

Göksen, Sultan

Publication date

2023

Document Version

Final published version

Published in

Tijdschrift voor het Economisch Onderwijs

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Göksen, S. (2023). Onderwijs als hoop in onzekere tijden: column. *Tijdschrift voor het Economisch Onderwijs*, 2023(5), 17.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please contact the library: <https://www.amsterdamuas.com/library/contact/questions>, or send a letter to: University Library (Library of the University of Amsterdam and Amsterdam University of Applied Sciences), Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

De zomer van dit jaar bracht een bijzondere gebeurtenis voor onderwijsliefhebbers en -professionals van over de hele wereld: de 20e editie van de tweejaarlijkse EARLI-conferentie. Onderzoekers, onderwijsdeskundigen en beleidsmakers verzamelden zich om hun nieuwste bevindingen en ideeën te delen over leren en instructie.

‘Onderwijs als hoop in onzekere tijden’ was het intrigerende thema van de conferentie die door EARLI (European Association for Research on Learning and Instruction) werd georganiseerd. Het evenement werd van 22 tot 26 augustus 2023 gehost door de Aristoteles Universiteit van Thessaloniki en de Universiteit van Macedonië in Griekenland.

Overvloed aan keuzes

In het centrum van Thessaloniki werden we ondergedompeld in de academische wereld van het onderwijs, waarin de veelzijdigheid van zowel huidige uitdagingen als kansen in het onderwijs werden benadrukt. De indrukwekkende opkomst zorgde ervoor dat er talloze sessies werden aangeboden, soms wel 28 tegelijkertijd. Dit leidde tot een overvloed aan keuzes, wat helaas betekende dat het onmogelijk was om alle boeiende presentaties bij te wonen.

De presentaties waren inhoudelijk zeer divers, zowel qua doelgroep (van de ontwikkeling van baby's tot universiteitsstudenten) als qua onderwerpen. Onderwerpen varieerden van feedbackgeletterdheid tot ondernemerschap, van gelijke kansen tot game-based learning, en van technologie-gedreven leermethoden tot inclusieve onderwijsbenaderingen. Veel onderwerpen van het educatieve spectrum werden belicht.

‘Succesvolle feedbackprocessen zijn afhankelijk van voldoende feedbackvaardigheden.’

Meetinstrument ontwikkelen

Tijdens deze conferentie kreeg ik ook de gelegenheid om onze eigen bijdrage te presenteren. Mijn presentatie draaide om onze tweede deelstudie, getiteld ‘A Delphi Study at secondary schools to identify entrepreneurship education attainment levels’.

In dit onderzoek hebben we via de Delphi-methode getracht te onthullen wat docenten beschouwen als de kerncomponenten van ondernemerschapsonderwijs in het voortgezet onderwijs, met betrekking tot kennis, vaardigheden en attitudes, oftewel competenties. Deze methode heeft ons niet alleen in staat gesteld om de ideeën van docenten te verzamelen, maar ook om tot een consensus te komen.

De voorlopige resultaten geven vorm aan een zinvol curriculum dat goed aansluit op de competenties van het EntreComp-framework. Dit inspireert ons om in

onze toekomstige studie een meetinstrument te ontwikkelen om dit curriculum te evalueren.

Feedbackprocessen

Naast ondernemerschapsonderwijs kreeg het concept van ‘feedback literacy’ (Carless en Boud, 2018) veel aandacht. Feedbackgeletterdheid wordt beschouwd als een proces waarin leerlingen actief informatie uit verschillende bronnen gebruiken om hun werk te verbeteren. Opmerkelijk was de verschuiving van de focus op feedback als externe output naar de rol van het individu in feedbackprocessen (Nieminen & Carless, 2022).

Hieruit groeide het idee dat succesvolle feedbackprocessen afhankelijk zijn van voldoende feedbackvaardigheden bij de deelnemers. Zo concludeerden Boud et al. (2023) in hun scoping review dat het aanleren van feedbackgeletterdheid bij studenten resulteerde in verbeteringen in percepties, attitudes, begrip van de rol van de student en meer vertrouwen en invloed in het feedbackproces.

Omgaan met meningsverschillen

Ook de key-note lezingen waren erg interessant. Zo werd door professor dr. Sarit Barzilai en dr. Eva Thomm het omgaan met meningsverschillen in de publieke sfeer belicht. Zij bespraken hoe daarmee om te gaan en hoe we leerlingen kunnen leren om te gaan met meningsverschillen, vooral als hun kennis van de betwiste onderwerpen beperkt is.

Een andere key-note lezing van hoogleraar Thierry Olive ging over schrijfvaardigheid. Hierbij werd aandacht besteed aan het feit dat schrijfvaardigheid een uitdaging blijft voor leerlingen. Het belang van gedetailleerde instructies voor het aanleren van schrijfvaardigheid werd benadrukt.

Al met al draaiden de sprekers en presentaties niet alleen om kennisoverdracht, maar ook om het bevorderen van veerkracht, kritisch denken en empathie in het onderwijs. Het was een ervaring die ik met plezier heb beleefd en waarvan ik hier een impressie heb proberen te geven.

Voor een gedetailleerdere blik op de presentaties kun je terecht op de website van EARLI. Kijk op <https://www.earli.org/> voor samenvattingen van alle presentaties. En uiteraard zal ik, zodra ons tweede artikel is gepubliceerd, deze delen met alle geïnteresseerden.

Sultan Göksen-Olgun is lerarenopleider, columnist en onderzoeker (PhD student).

Sultan Göksen-Olgun